

Branko Tošović

Grac, 15. januar 2017. godine

Otac Đorđo Tošović (1923–1996)

Đorđo Tošović rođen je 16. novembra 1923. godine u Vihovićima od majke Vide Tošović, rođ. Šupeta (umrla 1963) i oca Veljka Tošovića (1892–1976).¹

Otac Veljko na Vihovićima (snimljeno između 1973. i 1975)

Školovanja je započeo 1929, kada se upisao u prvi razred osnovne škole (koja je trajala četiri godine) u Vihovićima i završio je s odličnim uspjehom 25. juna 1934.

¹ Imao je brata Krsta koji je otišao da radi u Americi, gdje je i umro. Sačuvana je samo jedna njegova slika:

Krsto Tošović (snimljeno u Americi)

Народна основна школа у Зиховићима
ИЗВЈЕШТАЈ за 1 двотјесече 1933/34 шк. год.
 о поласку школе, владану и учењу.
Почивек Ђорџо ученик IV разреда
 долазио(ла) је у школу уредно
 владао(ла) се успешно
 напредовао(ла) у науци одлично
 изостао(ла) од школе 2 дана оправдано, _____ дана
 неоправдано
 Општи успјех: одличан.
 Жиг школе
 школ. управитељ. _____ разр. _____
 Потпис родитеља (старатеља): Зенко

Izvjestaj o prvom polugodištu 1933/34 šk. g.

U 4. razredu imao je ove nastavne predmete: Nauka o vjeri i moralnim poukama, Narodni (srpskohrvatskoslovenački) jezik, Narodna povijest, Zemljopis, Račun s osnovama geometrije i geometrijskog crtanja, Poznavanje prirode, Praktično privredna znanja i umenja, Higijena, Domaćinstvo, Ručni rad muški i ženski s naročitom primjenom narodnih motiva, Crtanje, Lijepo pisanje, Tjelesne vježbe.

Sa majkom Vidom ispred crkve u Kalinoviku (snimljeno između 1935. i 1937)

Želio je da nastavi školovanje ali nije mogao zbog siromašnog stanja pa se do 1941. bavio zemljoradnjom i stočarstvom. Produžio je školovanje u Sarajevu školske 1955/56: prvo je položio privatni ispit za šesti razred, zatim stručni

ispit za zvanje pristava upravno-pravne službe (10. novembra 1956) i onda stručni ispit za zvanje referenta srednje sprema upravne službe (2. marta 1957). U oktobru 1957. otišao je na redovno školovanje u Višu upravnu štolu u Sarajevo i završio je 1959. U Visokoj upravnoj školi Sveučilišta u Zagrebu okončao je drugi stepen studija u trajanju četiri mjeseca i 1962. stekao zvanje diplomiranih upravnika pravnika.

Indeks Visoke upravne škole u Zagrebu, 1960

Od septembra 1941. do 1945. godine bio je učesnik Narodnooslobodilačkog rata, prvo u Zagorskom (Kalinovačkom) partizanskom odredu (od septembra 1941. do februara 1942), a onda u Omladinskoj četi Prve proleterske brigade. U njoj je ostao kratko vrijeme (do maja 1942). jer se razbolio i bio vraćen iz jedinice u pozadinu. Pošto je bio veoma lošeg zdravstvenog stanja, vrijeme neprijateljske ofanzive proveo je kod kuće u Vihovićima. U septembru 1943. stupio je u Jahorinski partizanski odred. Zatim je ponovo pristupio Zagorskom (Kalinovačkom) partizanskom odredu i u njemu ostao do 2. januara 1945. U julu 1945. izvršen je napad na kuću u Vihovićima: pod njegov krevet bačena je bomba, bio je ranjen i prebačen u fočansku bolnicu (jedan geler je ostao u ruci do kraja života). Tom prilikom poginula je njegova baka Cvijeta Šupeta (izrešetana mitraljezom kraj ognjišta).

Od avgusta 1942. do marta 1943. bio je na ilegalnom radu sa skojevskom grupom u okolini Kalinovika. Sa tom grupom ostao je do marta 1943. kada je došla jedinica Narodno-oslobodilačke vojske i kada je bio primljen za člana SKOJ-a (aprila 1943). Od aprila 1943. djelovao je ilegalno. O tome postoji izjava potpukovnika Milana Radovanovića:

U drugoj polovini 1942. godine sarađivao sam na ilegalnom radu sa jednom grupom omladinaca, iz okoline Kalinovika, u kojoj je bio između ostalih i drug Đorđo Tošović.

Sve do aprila meseca 1943. godine, znao sam da je drug Đorđo Tošović bio jedan od aktivnih omladinaca, koji je izvršavao sva naređenja Skojeske grupe, kojom je tada neposredno rukovodio drug Simo Klarić, iz Borija.

Dolazeći i docnije na teren Kalinovika doznao sam da je drug Đorđo Tošović i posle aprila 1943. godine bio odan borbi protiv fašizma zbog čega je cenjen od drugova svoga kraja.

Smrt fašizmu – Sloboda narodu!

p. pukovnik

[potpis]

Milan Radovanović²

Drugu izjavu o njegovom učešću u Narodno-oslobodilačkom pokretu dao je Šćepan Klarić (direktor Poljoprivrednog dobra „Miro Popara“ u Kalinoviku) 6. oktobra 1951. godine. U njoj ističe da je bio aktivan kao ilegalac do septembra 1844.

Njegov ilegalni rad bio je koristan, davao je potrebna obaveštenja, rasturao letke i parole, izvršavao zadatke na terenu, koji su mu se postavljali.

Od septembra 1994. pa do sada besprekidno radio je u državnom aparatu, društvenim i masovnim organizacijama.

U ratu je vodio dnevnik, ali nije sačuvan.

Postoji i rukopis naslovljen kao PRVE BORBE OKO KALINOVICA. U njemu opisuje kako je polovinom 1941. grupa boraca sa Miladinom Radojevićem, Feliksom Goraninom i Slobodan Kezunovićem došla na područje Dobrog Polja sa zadatkom da organizuje ustanak u okolini Kalinovika.

U Kalinoviku se tada nalazio domobranski garnizon, oružnička postaja, a u nekim selima oko Kalinovika postojale su i grupe naoružane milicije koja je imala zadatak da kontroliše kretanje u selima, a naročito u onima koja su se nalazila u neposrednoj blizini šume [...] Odmah po dolasku ove grupe u Meždra su počeli da dolaze novi borci iz zagorskih sela, među kojima je prvi došao Mile Elez iz sela Borija, Đorđo Tošović, iz sela Vihovići i drugi borci iz bližih zagorskih sela (s. 1).

U takvim prilikama počeli su da se sudaraju sa naoružanim patrolama koje su stalno kontrolisale taj prostor napadajući ustanike.

Tako je jednog dana grupa boraca u kojoj sam se nalazio i ja, susreće sa većom oružničkom grupom sa kojoj je došla u sukob i koja se završila prepucavanjem bez žrtava (s. 1).

Narednih dana u Jažićima, kod Kalinovika, ustanicima se pridružila veća grupa boraca, među kojima Dušan Ždrale, Simo Ždrale, Vlado Ždrale, Ilija

² Izjava se nalazi u rukopisnoj zaostavštini Đorđa Tošovića. U njoj ne postoji podatak o mjestu i datumu pisanja.

Ždrale, Gavro Nišić, Marko Nišić i dr. Iz sela Vihovići priključilo se nekoliko boraca, između ostalih Đordo Lalović i Đuro Tepavčević. Svakim danom stizali su novi borci. Ustanici su pored pomenutih sela tada kontrolisali Šivolje, Mosoroviće i Borijsa, približujući se sve više Kalinoviku, gdje se u bivšim austrijskim kasarnama nalazila domobranska postaja u jačini jedne satnije. Napad na Kalinovic izvršen je 1. oktobra 1941 (sa sjeverne i sjeverno-istočne strane, gdje se nalazila austrijska tvrđava), a završio se neuspjehom. Odbrana Kalinovika bila je ojačana dolaskom ustaške milicije iz Borča uoči samog napada. Oko 180 boraca Rogijske i Zagorske čete jurišalo je na tvrđavu Vesac, koju je branilo oko 400 domobrana, ustaške milicije iz Borča, žandara naoružanih sa puškomitraljezima i drugim naoružanjem. U napadu je poginulo 18 boraca, među kojima Miladin Radojević (kasnije proglašen za narodnog heroja), Dušan Ždrale, Simo Ždrale, Gavro Nišić, Marko Mišić, Danilo Elez, Lazar Elez, Đordo Elez, Tadija Elez, Savo Elez, Danilo Sladoje i Danilo Nogo. Ustanici su se povukli preko Jažića u pravcu Ručnika i dalje prema Meždrima i Dobrom Polju. Ustaška milicija upala je u selo Jažići, gdje je izvršila pokolj, zaklavši nekoliko žena, staraca i djece, opljačkala selo i zapalili nekoliko kuća.

Dva starca Ždrale Marko i Ždrale Risto zaklani su u svojim kućama, Ždrale Risto, Ždrale Jelka, Ždrale Sava i Ždrale Goja i njen malodobni sin Slavko zaklani od ustaša. Malodobnoj kćerki Vasi zaklane Ždrale Riste odsjekli su ruku (s. 6).

Poslije neuspjelog napada na Kalinovic izvršen je uspješan udar na Trnovo, gdje je bila domobranska postaja. Nakon oslobođenja Trnova Kalinovački odred usmjerio je aktivnost prema Kalinoviku i Miljevini. U drugoj polovini novembra 1941. Zagorska četa oslobodila je sela Šivolje, Borijsa, Mosoroviće i druga sela prema Kalinoviku, gdje se sada nalazio italijanski garnizon sa oko hiljadu vojnika, artiljerijskim divizionom i nekoliko tenkova.

Italijani su u Kalinoviku počeli odmah da se utvrđuju, pored postojećih utvrđenja počeli su graditi nove bunkere, stavljajući bodljikavu žicu, rampe na ulazu u Kalinovic i vršili kontrolu dolaska lica koja su držali partizani (s. 7).

U drugoj polovini novembra 1941. iz pravca Foče počele su nailaziti veće kolone domobrana i ustaša pa su svakodnevno vodene borbe u Dobrim Vodama, Vratlu i oko Borijsa. Česti su bili oružani sukobi sa ustaškom milicijom iz miljevine i Jeleća. Oko 25. novembra dočekana je na Dobrim Vodama kolona od 5–6 ustaško-domobranskih kamiona koji se se kretali iz Kalinovika prema Foči. Tom prilikom zarobljen je jedan kamion pun municije i bombi, a domobrani su pobjegli u šumu prema Foči. Nešto kasnije, 29. novembra između Dobrih Voda i Borijsa napadnuta je i razbijena posljednja grupa domobrana i ustaša koja se povlačila iz Goražde i Foče. Početkom decembra 1941. sva sela istočno od Kalinovika bila su oslobođena, izuzev Jelašaca u kojima se nalazila grupa ustaške milicije. Krajem 1941. počela je opsada garnizona sa Italijanima i domobranima u Kalinoviku, koja je trajala do maja 1942. U tome su učestvovali dijelovi Kalinovačkog partizanskog

odreda i dijelovi Prve Proleterske brigade – Prvi crnogorski bataljon i Treći kragujevački bataljon, koji su došli na područje Kalinovika poslije Igmanskog marša. U decembru 1941. i januaru 1942. Kalinovački odred vodio je borbe i sa ustaškom milicijom oko sela Bukvice, Graiseljićima i Kuta. Kalinovački odred učestvovao je aprila 1942. u likvidaciji ustaškog uporišta u Borču. Narod je radio na prevozu ranjenika i tifusara, jer se Centralna bolnica nalazila u Jažićima i Vihovićima. Pred početak Pete ofanzive partizanske jedinice povukle su se, a poslije nekoliko dana došli su Nijemci, koji su išli prema Sutjesci i Zelengori. Poslije proboja na Sutjesci neke jedinice su naišle preko Kalinovika, među njima Deseta hercegovačka brigada, koja je u avgustu uspješno potukla Nijemce u Oblju. U septembru 1943. dio jedinica Druge proleterske brigade ponovo je došao, oslobodio Kalinovic (koji je tokom rata prelazio iz jednih ruku u druge), a veći broj kalinovačkih boraca stupio je u Jahorinski partizanski odred. Nakon Šeste ofanzive pristigla je i Deseta krajiška brigada i ponovo oslobodila Kalinovic. U septembru 1944. dolazi Jedanaesta hercegovačka brigada i konačno oslobađa Kalinovic. Tada je po drugi put formiran Kalinovački partizanski odred, koji je ušao u sastav Jedanaeste hercegovačke brigade. Na području Kalinovika poginulo je tokom rata 120 boraca, žrtava fašističkog terora bilo ne 321, ukupno 441. U kosturnici je sahranjeno 932 pala borca.

U drugom rukopisu govori se o tome kako je u martu 1943. Druga proleterska brigada oslobodila po prvi put Kalinovic. Dalje se ističe da je u Sarajevskoj oblasti stvorena tri ustanička žarišta – 1. na Romaniji, 2. oko Semizovca, Breze i Vareša, 3. na Trebeviću, Jahorini i oko Kalinovika. Kada je u maju uslijedila Treća ofanziva, borci Kalinovačkog odreda borili su se protiv Italijana na Rogoju i Pandurići. Pošto se se pridošle jedinice morale povući prema Crnoj Gori, došlo je do rasula Kalinovačkog odreda pa je ostalo nešto boraca zajedno sa komandantom Radom Hamovićem. Kalinovic je oslobođen 19. marta 1943. godine. U njemu je jedno vrijeme radio i Moša Pijade. Narod je pomagao, radio na prevozu ranjenika i tifusara, jer se Centralna bolnica nalazila u Jažićima i Vihovićima.

Prvi organ nove vlasti Narodno-oslobodilački odbor stvoren je oktobra 1941. u selju Šivoljima, a prvi Opštinski odbor u selu Borijama početkom 1942. godine.

Prvi narodnik odbor Opštine Kalinovik 1955. godine
(Đorđo Tošović je obilježen crvenim okvirom)

Kada se rat završio, od maja 1945. do decembra 1947, bio je omladinski rukovodilac na području Foče i Kalinovika, član Sreskog komiteta SKOJ-a u Foči i sekretar Sreskog komiteta SKOJ-a u Kalinoviku.

U Sarajevu, 6. septembra 1946.

Učestvovao je 1947. u izgradnji Omladinske pruge Šamac – Sarajevo u okviru Štaba IX sekcije omladinske radne brigade kao komandant III Fočanske brigade (25. septembra iste godine proglašen je za udarnika) i na lokalnim radnim akcijama u Foči 1946. i 1947.

Mjesto za fotografiju

Svojeručni potpis: *B. Tošović*

Redni Br. 22044

Serijski A

Omladinske pruge
Šamac – Sarajevo
(naslov preduzeća odn. ustanove)
u *Šamacu* (sjedište) u sporazumu sa
upravom podružnice Saveza *Stabilizacije*
sekcije aut. rad. bij.

PROGLASAVA
da je dana *25. IV* 1947 god. postao
UDARNIK
drug *Tošović Branko*
po zanimanju
rođen u
srez
dana
pošto je svojim predanim radom u proteklom
tromjesečju opravdao časno zvanje udarnika pred-

Udarnička karta sa izgradnje Omladinske pruge Šamac – Sarajevo, 1947.

Služio je vojni rok u Našicama (Hrvatska) od 3. januara 1948. do 15. oktobra 1949.

U vojsci, Našice 1948.

Bio je honorarni dopisnik beogradskog lista BORBA (1957. i 1958. godine).
Pisao je kraće izvještaje o zbivanjima na području opštine Kalinovik.

Vani do 1. jula, 1957 god.
M. Holaković
Vani do 1. februara, 1958 god.
M. Holaković

НОВИНСКО-ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ
„БОРБА“

ЛЕГИТИМАЦИЈА

Legitimacija dopisnika BORBE 1958.

Radni vijek proveo je u Kalinoviku i Sarajevu. Počeo je 15. maja 1945, a završio 31. decembra 1986.

U Kalinoviku je u periodu od 1945. do 1963. obavljao razne dužnosti u više državnih i društveno-političkih organa i tijela:

- 1. septembar 1944 – 15. maj 1945: pozadinska služba van sastava NOV i POJ (po naređenju rukovodioca),
- 1. maj 1945. – 1. oktobar 1945: Sreski komitet Narodnog odbora Foča,
- 1. oktobar 1945 – 1. novembar 1946: Mjesni narodni odbor Vihovići (sekretar),
- 1. novembar 1946 – 1. januar 1947: Sreski komitet SKOJ-a (sekretar)
- 1. januar 1947 – 1. decembar 1947: Sreski komitet SKOJ-a Foča,
- 1. decembar 1947 – 1. decembar 1948. Zemljoradnička zadruga Kalinovik (sekretar),
- 1. decembar 1948 – 1. oktobar 1950: Sreski odbor Narodnog fronta Kalinovik (sekretar),
- 1. oktobar 1950 – 1. mart 1951: Mjesni narodni odbor Kalinovika (predsjednik),
- 1. mart 1951 – 1. avgust 1951: Sreski komitet KP BiH Kalinovik (instruktor),
- 1. avgust 1951 – 1. januar 1954. Poljoprivredno dobro „Miro Popara“ (sekretar),
- 1. januar 1954. – 1. oktobar 1959. Narodni odbor Opštine Kalinovik (sekretar),

- 1. oktobar 1959 – 31. decembar 1962: Sreski komitet Saveza komunista Sarajevo,
- 1. januar 1963 – 30. septembar 1964: Opštinski komitet SK BiH Kalinovik.

Tokom boravka u Sarajevu stanovao je sa porodicom na Mejtašu kod brata njegove supruge Sima Tepavčevića.

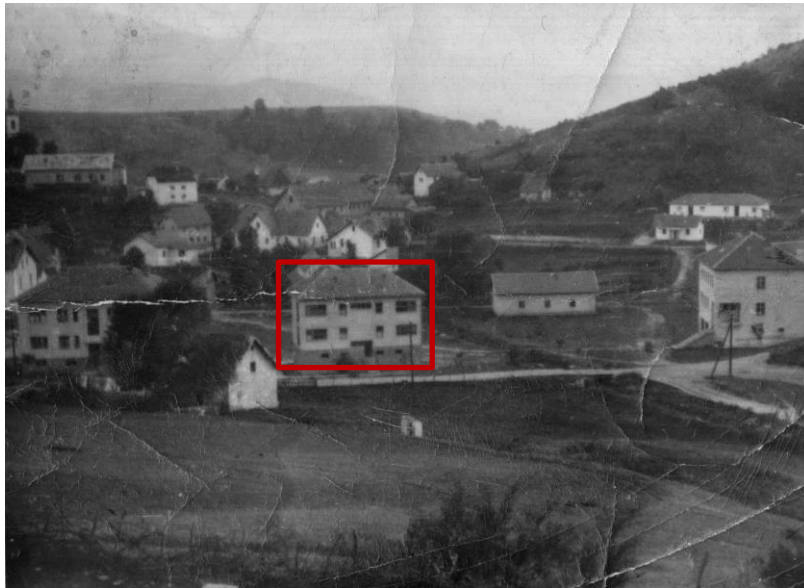
Govor na proslavi u Kalinoviku (snimljeno između 1960. i 1964)

Bio je sekretar Prvog narodnog odbora u komunalnom sistemu Kalinovika 1955, odbornik i potpredsjednik Skupštine opštine Kalinovik. Duže vrijeme vršio je dužnost predsjednika Opštinskog odbora Socijalističkog saveza Kalinovik.

Đorđo Tošović (snimljeno između 1960. i 1965)

Nakon što su mu se dva sina rodila (Slavko i Branko), prešao je iz Vihovića u Gornji logor na Vescu. Zatim je dobio manji stan u tzv. Popovoj kući (ispod Poliklinike), a onda lijep stan pored Stanice milicije.

Kalinovik 60-tih godina 19. vijeka
(u crvenom krugu stan Đorđa Tošovića)

Kuća u Kalinoviku sa stanom Đorđa Tošovića
(1. sprat, lijevo od ulaza), sada ulica Omladinska 5
(snimljeno 23. marta 2009)

U stanu je imao priličnu biblioteku, koju su uglavnom činila književna i publicistička djela. Bio je član mjesne biblioteke i gotovo svake nedjelje donosio bi ponešto da pročita. Osim knjiga, redovno je pratio dnevnu štampu (POLITIKU, BORBU i OSLOBOĐENJE).

U Sarajevu je (sa povremenim prekidima) radio od 1959. do 1986:

- 1. oktobar 1959. – 31. decembar 1962. Sreski komitet Saveza komunista Sarajevo,
- 1959 – 1964: Sreska skupština grada Sarajeva (odbornik),
- 1. oktobar 1964. – 30. juni 1966: Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata Sarajevo,
- 1965: Savez udruženja boraca Sreza Sarajevo (savjetnik I vrste),
- 1965: Komisija za njegovanje tradicija Narodnooslobodilačkog rata Sreza Sarajevo (predsjednik),
- 1. juli 1966. – 5. avgust 1967: Republički sekretarijat za rad (rukovodilac grupe u Odjeljenju za penzijski staž),
- 5. avgust 1967 – 30. septembar 1967: Skupština opštine Vogošća (sekretar),
- 1. oktobar 1978 – 31. decembra 1986: Skupština grada Sarajeva (pomoćnik sekretara Sekretarijata za skupštinske poslove).
- od 15. novembra 1979: Vijeće udruženog rada Skupštine grada Sarajeva (sekretar),

Đorđo Tošović (snimljeno između 1980. i 1986)

Otišao je u penziju 31. decembra 1986. (sa 40 godina radnog staža, u koji je uračunato i vrijeme provedeno u Narodnooslobodilačkom ratu od 21. septembra 1941. do 9. maja 1942. i od 1. aprila 1944. do 15. maja 1945).

Od Skupštine sreza Sarajevo (a u vezi sa radnim odnosom u Predsjedništvu Saveza udruženja boraca NOR-a sreza Sarajevo) dobio je 28. decembra 1964. dvosobni stan na Čengić Vili I, Ilidžanska cesta 11-r, ulaz I, sprat I desno, a od Skupštine opštine Vogošća 11. jula 1974. trosoban stan na Otoci (Socijalističke revolucije 4/VII, stan 23).

Đordo Tošović na Vihovićima (snimljeno 1985. i 1990)

Bio je oženjen Milkom rođ. Tepavčević iz Vihovića (11. septembar 1923 – 12. septembar 2010), čiji je otac bio Todor Tepavčević (1875–1957), a majka Stoja Tepavčević, rođ. Crnjak (1881–1963). Imao je mlađeg brata Žarka (1927–1990).³

Supruga Milka 1945.

Brak su sklopili u Vihovićima 20. novembra 1946. godine.

Sa suprugom Milkom na Mejtašu (ul. Mehmed-paše Sokolovića)
u Sarajevu ispred kuće Sima Tepavčevića, 1959.

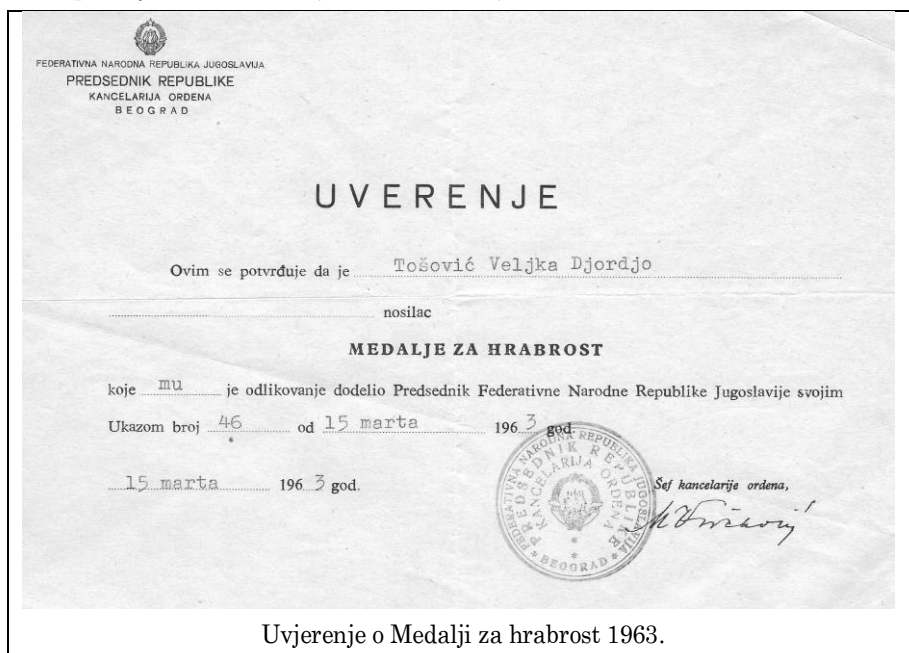
³ Bio je oženjen Savkom rođ. Mandić (1925–1948; umrla prilikom rađanja sina Žarka) i Savkom rođ. Pavlović (1928–). Imao je tri sina: Žarka (1948–2006), Čedomira (1951–2014) i Radomira (1953–).

Imao je tri sina: Slavka (25. januar 1948 – 25. maj 1997), Branka (rod. 10. april 1949) i Ranka (rod. 28. mart 1954).

Sa porodicom (slijeva nadesno: supruga Milka, sinovi Branko, Ranko i Slavko), stan u Kalinoviku, 1960.

Nosilac je Ordena zasluge za narod III reda, koji mu je dodijelio Prezidijum Narodne skupštine FNRJ (13. marta 1952); Ordena Republike sa bronzanim vencem predsjednika SFRJ (25. novembra 1966), Medalje za hrabrost predsjednika FNRJ (15. marta 1963).

Uvjerjenje o Medalji za hrabrost 1963.

Dobio je zahvalnicu Mjesne zajednice Otoka za izuzetan doprinos razvoju Mjesne zajednice (maj 1989).

Đordo Tošović – posljednja slika (1995)

Sredinom posljednjeg rata (1992–1995) napustio je stan na Otoci i prešao kod sina Ranka u Lukavici, gdje je 28. decembra 1994. godine stekao izbjeglički status.

Od 24. do 27. avgusta 1996. nalazio se na liječenju u Foči kada je, nakon operacije na prostati, preminuo u 73. godini života.

Sahranjen je na groblju u Jažićima.

Groblje u Jažićima (2015)

Posljednji put sa ocem Đorđem
(Sarajevo, oktobar 1992)

Nekoliko dana prije moga odlaska iz Sarajeva posljednji put sam se vidio sa ocem Đorđom. Bio je to njegov drugi rat (u prvom je proveo od 1942. do 1945). Po njegovim riječima, ovaj oružani sukob je bio mnogo teži, okrutniji i besmisleniji, pa mu je, kao i čitavoj njegovoj generaciji koja se borila za nešto što je nepovratno nestajalo te 1992. godine, teško pao. Jednog oktobarskog prijepodneva došao je pješke sa Otoke kod mene u Dječiju ambasadu. Ostao je neko vrijeme, a onda smo se uputili u moj stan. Kad smo prilazili Ulici bratstva i jedinstva, počela je sa Grbavice artiljerijska paljba. Uletjeli smo nepovrijeđeni u zgradu i sjeli u hodnik. Stan je sav podrhtavao od paljbe. Sa Grbavice su se tenkovi, ukopani u zemlju, okomili na zgradu paralelnu sa našom, koja je bila viša i koja je gledala na Ulicu vojvode Putnika, odnosno na Grbavicu. Šta je bilo u pitanju: da li su sa te visoke i široke zgrade djelovali snajperisti, ili su se aktivirali minobacači, ili se pak radilo o nečemu sasvim drugom, nije mi bilo poznato; uglavnom, osuta je žestoka vatra na kvart, granate su padala svuda oko nas. Bilo je to do tada najteže granatiranje. Otac i ja smo sjedili i nijemo slušali kanonadu i podrhtavanje stvari u stanu. Htio sam oca malo razgaliti, ali se moje riječi nisu lijepile. Samo je ćutao i gledao u me. Znao je da se spremam da napustim Sarajevo i da to može biti već sutradan (majka je kasnije pričala da mu je saznanje da napuštam Sarajevo teško palo). Pošto se granatiranje nije stišavalo, rekao sam mu da prenoći kod mene, na šta je pristao. Legao je u hodnik, a ja sam otišao u kuhinju, iako je to bilo opasno.

Ujutro sam se s njim oprostio. Posmatrao me je kao da je naslućivao da se više nikad nećemo vidjeti. Opraštao sam se ne govoreći da se već zna datum mog odlaska i da su u pitanju dani. Umro je 27. avgusta 1996, nakon što je, zajedno s majkom, preturio preko glave čitav rat, podnio sva granatiranja, glad, nedostatak vode, struje, doživio ponižavanja i maltretiranja.

Tošović 2007: **Tošović, Branko**. Izazovi Branka Tošovića: Kolekcija Odgovori, knj. 69. - Razgovor vodio Miloš Jevtić. – Drugo, dopunjeno izdanje – Beograd: Beogradska knjiga, 2007. – 292 s. S. 91–92.

Prilozi

ИЗВОД
ИЗ МАТИЧНЕ КЊИГЕ ВЕНЧАНИХ

Народног одбора Виковићи, среза Калиновик, округа Сарајево
СТРАНА

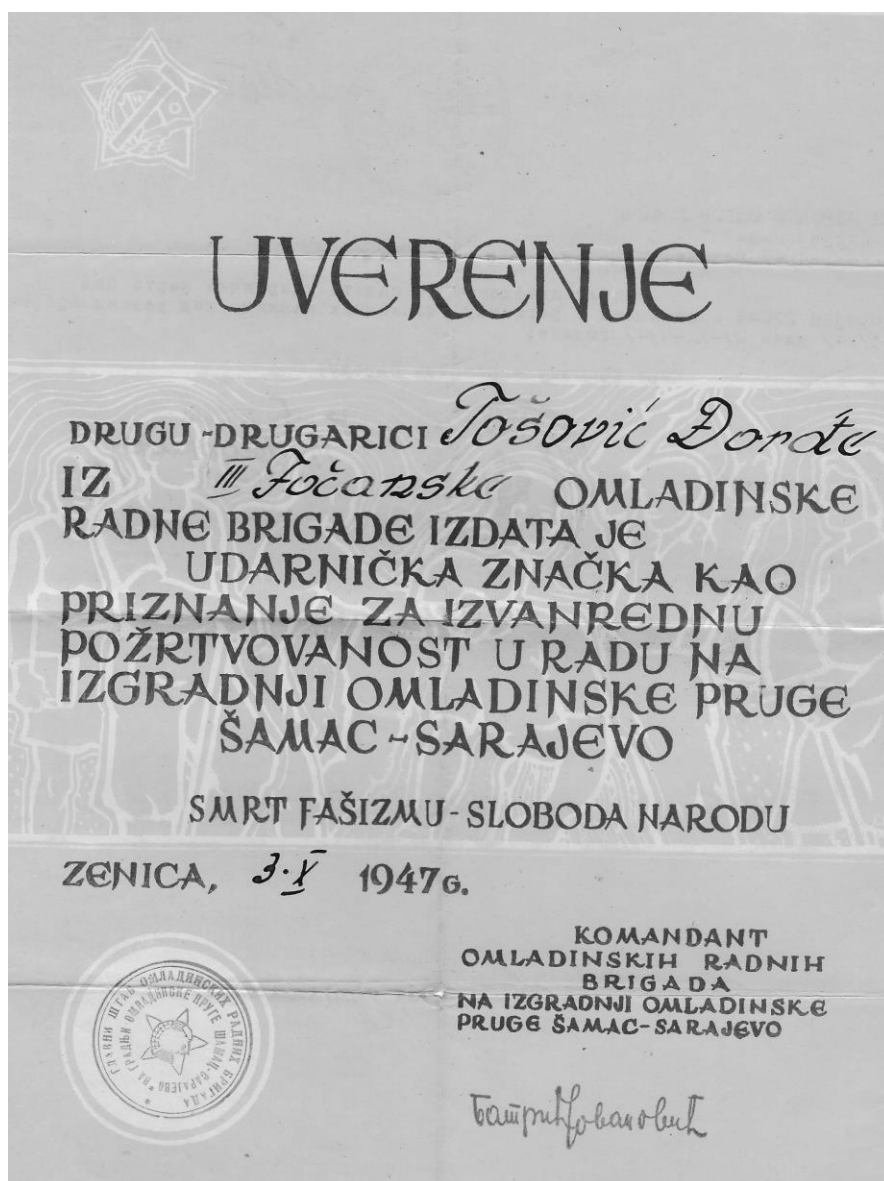
Текући број 64/46 23. Новембра 1946. год. Виковићи
дан, месец и година склапања брака место склапања брака

Породично и рођено име	Женика <u>Тошовић Ђорђе</u>	Невесте <u>Тошковић Милица</u>
Раније брачно стање	<u>момак</u>	<u>девојка</u>
Дан, месец и година рођења	<u>16. Новембра 1923. год.</u>	<u>14. Септембра 1923. год.</u>
Место рођења (срез, округ)	<u>Виковићи, Калиновик, Сарајево</u>	<u>Виковићи, Калиновик, Сарајево</u>
Држављанство	<u>ср. Н. Р. Ј.</u>	<u>ср. Н. Р. Ј.</u>
Народност	<u>Србин</u>	<u>Српкиња</u>
Занимање	<u>Земљорадник</u>	<u>Доматичка</u>
Место становања (срез, округ)	<u>Виковићи, Калиновик, Сарајево</u>	<u>Виковићи, Калиновик, Сарајево</u>
Породично и рођено име родитеља	оца <u>Тошовић Велика</u> мајке <u>Милица Вуко</u>	оца <u>Тошковић Милош</u> мајке <u>Љубица</u>
Породично и рођено име и место становања сведока при склапању брака	1) <u>Ђурић Милан</u> 2) <u>Ђурић Симо</u>	1) <u>Ђурић Милан</u> 2) <u>Ђурић Симо</u>
Породично и рођено име и место становања пуномоћника или тумача		
Породично и рођено име службеног лица пред којим је брак склопљен	<u>Ћекић Ђорђе</u>	
Породично и рођено име матичара	<u>Свијеткович Никола</u>	
Изјава брачних другова о њиховим породичним именима и друге изјаве: Примедбе и исправке грешака:	Накладни уписи и прибелешке: <u>Брачни другови носеће потврду</u> <u>лично нас Тошовић</u>	
Сведоци:	Брачни другови:	
1) <u>Ђурић Милан</u>	1) <u>Ђурић Милан</u>	
2) <u>Ђурић Симо</u>	2) <u>Ђурић Симо</u>	
Службено лице	Матичар	
	<u>Никола Свијеткович</u>	

Цена коваду 1:50 динара

Издање и штампа Државне штампарије у Београду

Izvod iz matične knjige venčanih

Uvjerjenje o udarničkoj znački sa izgradnje Omladinske pruge Šamac – Sarajevo 1947.